

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

SUMAR:

CONTRACTUL DE CONT CURENT, (urmare), de d-l V. Dimitriu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Curtea de apel Craiova s. I: Florea I. Opreș și alții cu Epitr. Bis. sf. Nicolae din Comoșteni, cu o Observație;

Trib. Iași s. II: Banca Națională din București cu Firma socială Moses Jurist. (Afacerea delapidării Spacu din Iași);

Judecătoria ocol. II Iași: G. Pastia cu S. Dragoș cu o Observație de d-l D. Alexandrescu.

CONTRACTUL DE CONT CURENT

(Urmare) (*)

Contractul de cont curent nu trebuie confundat nici cu mandatul reciproc, căci mandatarul nu devine nici o dată proprietarul lucrului încredințat lui de mandante, ceea ce se întâmplă în contractul de cont curent, unde corentistul primilor devine absolut proprietar al rimesei primite. Precum iarăși acest contract trebuie deosebit de acel de împrumut reciproc; căci în afară de intențiunea părților, care e cu totul diferită în ambele contracte, dar prin faptul transmiterii proprietății lucrurilor la împrumut se produc două fenomene cu totul imposibile la contractul de cont curent; și anume, pe de o parte, împrumutatul contractează obligațiunea de a restitui lucrul împrumutat, adică aceeași cantitate de lucruri de aceeași specie și calitate; iar pe de altă parte, în momentul chiar al realizării împrumutului, se stabilesc între împrumutător și împrumutat raporturi de creditor și debitor. Ambele aceste fenomene juridice nu le întâlnim la contractul de cont curent; despre cel întâiu am avut ocaziunea de a ne ocupa și am văzut, că îndatorirea de restituirea valorilor, ce constituie remisele, este incompatibilă cu natura acestuia; cât pentru cel de al doilea fenomen juridic, iarăși trebuie să recunoaștem, că e inconciliabil cu esența contractului de cont curent; căci, în momentul

primirii rimeselor de către un corentist, acesta nu devine debitorul celui-l'alt pentru valoarea lor, ci numai se debitează față cu acesta în cont, rămânând ca de abia la încheierea contului curent să se rezolve chestiunea de a se ști, cine dintre corentiști se poate dice, că e creditorul celui-l'alt. Este adevărat că Massé, în dorința sa de a face din contractul de cont curent un contract de împrumut reciproc, s'a încercat a încunjura această incompatibilitate, sforțând elementele constitutive ale contractului de împrumut și presupunând că părțile au convenit ca raportul de creditor și debitor, între ele, să nu se stabilească de cât la încheierea contului, iar pe timpul activității contractului, să nu fie vorba de cât numai de debitare și creditare. A admite însă modul de a vedea al lui Massé ar fi a recunoaște, că poate exista împrumut, care cu toată realizarea lui să nu confere imediat împrumutătorului dreptul de creanță contra împrumutatului; ceea-ce e imposibil. (Cesare Pagani, op. cit., No. 4).

Contractul de cont curent nu se poate confunda nici cu un contract de comision reciproc; căci, în acest din urmă contract, lucrurile trimise în comision nu 'și perd individualitatea lor și nici nu trec în proprietatea comisionarului, în raporturile dintre contractanți, pe când la contractul de cont curent, rimesele din moment ce sunt primite de către corentist, care se debitează, perd în viitor or ce existență proprie, cu privire la acest contract, și primitorul dispune de ele, ca de un lucru, ce 'i aparține.

S'a pretins de altă parte, că contractul de cont curent e o combinațiune de mai multe contracte: de împrumut, de deposit, de mandat, de cesiune, de delegațiune de plată, de comision, etc., ceea ce evident nu poate fi o concepțiune serioasă; căci ori acest contract și a însușit din cele-l'alte contracte câte un element constitutiv, a împrumutat câte un caracter special al lor, dar și a creat un organism propriu, o individualitate de sine stătătoare, și atunci e un contract

(*) Vezi Curierul Judiciar, No. 35, 36 și 40 a. c.

independent «sui generis»; orî, din contra, elementele ce s'au împrumutat de la cele-l'alte contracte, nu s'au putut asimila între ele spre a crea un nou organism de sine stătător, și atunci nu avem a face cu un singur contract, ci cu mai multe contracte deosebite, care trebuiesc să fie examinate toate, conform regulilor lor speciale. Această din urmă ipoteză e însă respinsă de întreaga doctrină, în cât fatalmente trebuie să se recunoască, că contractul de cont curent e un contract «sui generis», care de sigur poate avea caractere comune cu alte contracte, precum în genere mai toate contractele sunt legate între ele prin o afinitate mai mare sau mai mică; dar el are elemente caracteristice, care îi imprimă o fisionomie juridică independentă de orî ce alt contract. Ceea ce a putut provoca nașterea acestui sistem a lui Dalloz, Noblet, Da, Borsari, etc. că contractul de cont curent e un complex din mai multe contracte, e probabil confusiunea, ce se face între rimesele, ce-l alimentează, și între contractul de cont curent. Evident că toate acele contracte de împrumut, deposit, comision, etc., pot da naștere la obligațiuni, care să constituie fie-care în parte rimese, ce se cuprind în contractul de cont curent; dar ele nu pot constitui însuși contractul.

În fine, acest contract nu trebuie confundat nici cu un anumit raport juridic de mandat comercial, ce se practică pe unele piețe comerciale. Iată specia: O casă de bancă de mare importanță dintr'un oraș oare-care, are de efectuat o serie însemnată de încasări într'o altă localitate, unde se găsește un număr însemnat de clienți de al săi; dar tot acolo are adese-orî nevoie de efectuat plăți la diferite persoane, cu care încheie raporturi comerciale. Acea casă de bancă are absolută nevoie, pe de o parte de a trimite valorile necesare pentru acoperirea plăților sau pentru achitarea cecurilor emise cu locul de plată în acea localitate etc.; iar pe de altă parte a 'i se trimite spre încasare valorile de debitorii săi. Pentru a ușura operațiunile și a împrumuta cheltuelile convine cu o persoană din acea localitate, ca să 'i facă și încasările și plățile. Evident că această persoană în contul, ce 'l va ține față de casa de bancă, se va debita cu toate sumele, ce le va încasa, și se va credita cu toate valorile, ce le va întrebuița pentru plata cecurilor sau a altor titluri de ale casei de bancă; de asemenea, este evident că un atare cont va fi supus pe tot timpul stipulat până la încheierea lui la o fluctuație continuă, după numărul și importanța valorilor înscrise la debitul și creditul contului; cu toate acestea, o astfel de convențiune nu poate fi un contract de cont curent; căci 'i lipsește un element constitutiv; și anume acel al concesiunei reciproce de credit, ce e de

esența contractului; și în adevăr: vom avea, după cum am văzut, debitări și creditări; vom avea trimiteri de valori reciproce, căci une-orî banca va trimite sumele necesare pentru acoperirea plăților ei, dacă nu se vor fi făcut încasări de către angajatul său, precum și acesta va trimite casei de bancă prisosul valorilor încasate asupra plăților, ce avea de efectuat, și de care prisos pentru moment nu are trebuință; dar ceea-ce nu se va putea întâlni în acest contract, în toată durata lui, va fi o concesiune reciprocă de credit; căci angajatul nu concede absolut nici un credit casei de bancă; și aceasta pe motivul cel mai plausibil: pentru că banca nu 'i cere atare credit.

Această reciprocitate relativă la concesiunea creditelor și la efectuarea rimeselor, ne călăuzește pentru a respinge distincțiunea, ce se face de unii jurisconsulți între contractul de cont curent simplu și contractul de cont curent reciproc; specificându-se, că e simplu când numai unul dintre corentiști trebuie să rezulte creditorul celui-l'alt, pe când în cel reciproc ambii corentiști acordându-și credite pentru rimesele, ce 'și vor face, numai la încheierea contului se va putea decide cine va fi creditorul celui-l'alt. Această distincțiune nu ni se pare de loc rațională, de oare-ce din moment ce s'a recunoscut, că baza contractului de cont curent e concesiunea reciprocă de credit pentru rimesele, ce corentiștii își vor face, ar fi să denaturăm raportul juridic menționat și să facem imposibilă realizarea scopului, ce a urmărit legiuitorul prin recunoașterea validității contractului de cont curent. În adevăr: cum ar fi cu puțină formarea celor două mase de debit și credit, când cunoscut fiind de mai înainte creditorul, toate rimesele celui-l'alt nu pot fi în realitate de cât stingeri parțiale ale datoriei acestuia? Cum ar fi cu puțină ca prin formarea saldului să se determine, care dintre corentiști obține calitatea de creditor, când de la început creditorul unic este deja convenit? Cum ar fi cu puțină, ca situațiunea celor doi corentiști să fie caracterizată numai prin debitări și creditări operate în cont pe tot timpul vieții contractului, fără ca unul să se poată pretinde creditorul celui-l'alt până la încheierea contului, când de la început trebuie a se cunoaște că numai unul dintre contractanți trebuie să fie creditorul celui-l'alt?

Prin distincțiunea, ce se propune, s'ar elimina unele din elemente constitutive ale contractului de cont curent; și în atare cas, cum s'ar mai putea el deosebi de diversele contracte, cu care adesea a fost confundat și de care numai prin întrunirea tuturor elementelor sale caracteristice l'am putut deosebi. O atare distincțiune ar face aproape ilusorie toată munca întrebuițată pentru a pre-

cisa natura și caracterele distinctive ale contractului de cont curent. Tendința celor ce voesc a prezenta acest contract sub un îndoit aspect, nu și găsește explicațiunea de cât într'o confuziune născută din alipirea contractului de cont curent la un alt contract. În adevăr: adese-orî bancherii deschidând unui comerciant un credit, pe care și 'l garantează cu vre un drept real sau alt-fel, mai încheie în acelaș timp tot cu el și un contract de cont curent. Între aceste două persoane existând cele două contracte deosebite, se face confuziunea de a contopi rezultatul unuia cu al celui l'alt; căci de și s'ar putea, că corentistul, căruia i s'a deschis creditul, la încheierea contului curent, să aibă în favoarea sa un sald din contractul de cont curent, totuși el fiind dator bancherului, pe baza contractului de deschidere de credit, în fapt tot bancherul va rămâne creditorul său; căci saldul la care ar avea dreptul, se va scădea din datoria, ce o are față de bancher; așa în cât contopindu-se ambele rezultate a celor două contracte, se poate zice, că numai unul dintre contractanți poate fi creditorul celui-l'alt. Ori cum, atare operațiune practică nu ne poate îndreptăți de a recunoaște un îndoit aspect contractului de cont curent, căci aceasta ne-ar duce cu ușurință la negarea existenței lui chiar.

În rezumat, dar, contractul de cont curent, contract consensual, sinalagmatic, oneros și continuu, neîngrădit nici cu privire la condițiuni de formă, nici cu privire la mijloacele de dovedire a existenței sale, este de sine stătător «sui generis» adoptând un singur mod de a fi.

(Va urma)

V. Dimitriu

Profesor la Universitatea din Iași

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA, Secția I

Audiența de la 11 Octombrie 1902

Președinția D-lui **L. LEONTIANU**, Prim-Președinte
Florea I. Opreși și alții cu Epitropia bisericii Sfântu Nicolae din Comoșteni

Decisiunea civilă No. 127

Prescripțiune. — Posesiune de 10 ani. — Unirea posesiunii actuale cu a aceleia a autorului actualului posesor. — Condițiuni. — Bună credință. — Just titlu. — Titlu anulat.

Vânzare. — Moștenitor aparent. — Cumpărare de la un moștenitor aparent. — Condițiuni pentru ca cumpărătorul să fie apărat de revendicare.

Vânzare. — Drepturile transmise de vânzător cumpărătorului.

Judecare. — Concluziuni scrise. — Cereri puse în concluziunile scrise însă nesușinite oral. — Dacă se pot ține în seamă de judecată.

Apel. — Respingere. — Condamnarea apelantului la cheltueli de judecată.

1. Pentru ca un posesor să poată uni posesiunea

sa cu aceea a autorului său, ca ast-fel să-i ajungă la prescripțiunea achisitivă, nu este destul ca posesiunea sa și a autorului său să fie de bună credință și să se fi exercitat timp de zece ani, mai trebuie ca această posesiune să se fi exercitat pe baza unui just titlu.

Ast-fel, când autorul posesorului nu a posedat în baza unui just titlu sau a posedat în baza unui titlu ce a fost anulat pe cale judecătorească, posesorul actual nu poate invoca și posesiunea autorului său.

2. Pentru ca cumpărătorul de bună credință de la un erede aparent să poată fi apărat de acțiunea în revendicare a imobilului cumpărat, se cere ca acel moștenitor să se fi purtat în fața tuturilor ca atare și ca cei de al treilea să nu fi avut nici o îndoială asupra dreptului de proprietate al eredului aparent.

3. Vânzătorul nu poate transmite cumpărătorului mai multe drepturi de cât le are dânsul.

4. Concluziunile și cererile ce nu au fost puse oral înaintea instanței judecătorești, ci numai în scris nu se țin în seamă de către judecată.

Curtea deliberând,

Având în vedere sentința apelată, petițiile de apel, actele prezentate de părți și concluziile lor orale și scrise;

Având în vedere că obiectul procesului consistă în cererea făcută la 6 Octombrie 1895 de Epitropia bisericii sf. Nicolae din Comoșteni de a fi obligat Florea Petru Opreși ca să 'l lase în posesiune și proprietate o bucată pământ în mărime ca de 66 pogoane, situate în hotarul Găurenii, comuna Grecești, plasa Balta, județul Dolj, și cu învecinările următoare: la răsărit cu drumul Nedei, la apus cu moșia Bărca, la miază zi cu moșia Bărca și Măceșul sârbesc și la miază noapte cu partea cutrupită din moșia Epitropiei de către Ion Zănescu;

Având în vedere că din actele prezentate și susținerile părților se constată că: Voivodul George Caragea prin anafora sa din 10 Septembrie 1815 recunoaște bisericii sf. Nicolae din Comoșteni dreptul de proprietate asupra 81 și jumătate stânjenii în hotarul Găurenii și anume: 12 stânjeni, șase palme și opt degete rămași de la Șerban și 69 stânjeni și șapte palme făcuți danie de moșnenii Lăzărești; că în cursul vremurilor moșnenii Lăzărești cutrupesc această bucată de moșie, cea ce face pe Epitropia spitalului Brâncovenesc din București să cheme în judecată la anul 1882 pe moșnenii pentru revendicarea acestor 81 stânjeni și șase palme masă;

În acest proces intervine, pe de o parte, Epitropia bisericii sf. Nicolae din Comoșteni pretinzând că acești stânjeni se cuvin ei, iar pe de altă parte, A. Smarandescu, apelantul de azi, pentru a i se respecta cumpărătoreea de 35 stânjeni, ce cumpărase de la moșnenii din cei 81 și jumătate stânjeni. Tribunalul Dolj, secția II, prin sentința cu No. 34/93, respinge cererea făcută de Epitropia spitalului Brâncovenesc, precum și cererea de intervenție făcută de Andrei Smărăndescu, și admite cererea de intervenție a Epitropiei bisericii sf. Nicolae din Comoșteni, obligând pe moșnenii Lăzărești să lase în deplină proprietate și posesiune acestei Epitropii cei 81 și jumătate stânjeni din hotarul Găurenii, comuna Grecești.

Contra acestei sentințe se face apel atât de Epitropia spitalului Brâncovenesc, cât și de A. Smărăndescu și Curtea de apel, s. I din Craiova prin decizia sa cu No. 62/94 respinge toate aceste apeluri și confirmă în totul sentința apelată, decisiune care a rămas definitivă, și s'a și investit cu titlu esecutoriū în urma respingerii recursului în casațiune, când Epitropia biserici sf. Nicolae, în urma sus zisei decisiuni, voește să intre de fapt în stăpânirea moșii câștigate, găsește acolo pe apelantul Florea Pătru Opriși, pretinzându-se proprietar în virtutea actelor de cumpărătoare autentificate de trib. Dolj la No. 1234/81, 511/86 și 973/86, și atunci Epitropia a fost silită la 1895 Octombrie 6 să 'i intent ze acțiunea de față;

Având în vedere că apelantul Florea Petru Opriși a invocat înaintea Curții în sprijinirea apelului său patru motive și anume:

I. A contestat identitatea pământului revendicat, pretinzând că nu face parte din cei 81 și jumătate stânjenți câștigați de Epitropia biserici sf. Nicolae din Comoșteni;

II. Că în cea ce privește cei 35 stânjenți cumpărați de la A. Smărăndescu, densusul este în drept să 'i stăpânească și de aci înainte, fiind că 'i-a posedat cu bună credință și cu titlu de proprietate mai mult de 10 ani, unind posesiunea sa cu cea a autorului său A. Smărăndescu;

III. Că Epitropia biserici sf. Nicolae prin actele prezentate n'ar fi câștigat un imobil determinat în individualitatea sa, ci 81 și jumătate stânjenți în indiviziune cu cei-l'alți moșneni, și,

IV. Că în ori-ce cas apelantul are drept să stăpânească și d'aci înainte acest pământ, fiind că densusul 'l posedă de bună credință și 'l are cumpărat de la moștenitorii aparenti.

In ce privește primul motiv:

Considerând că din ancheta ordonată de tribunalul Dolj prin jurnalul său cu No. 1695 din 13 Martie 1897, și efectuată de judecătorul delegat cu această operațiune, se constată că terenul ce se stăpânește de Florea Petru Opriși, face parte din corpul de pământ câștigat de Epitropia biserici sf. Nicolae din Comoșteni de la moșnenii Lăzărești; în adevăr, din depozițiile martorilor Năstasie Ion Vlad, Costache Velea și Ion Antonie Bezengheanu, din actul inginerului expert, și mai ales din schița sa de plan, unde se vede lămurit configurațiunea și situațiunea imobilului, rezultă în mod incontestabil că bucată de pământ în mărime de 66 pogoane pe care o revendică intimata Epitropie, situată în hotarul Găurenii, comuna Grecești, plasa Balta, județul Dolj și care se învecinește la răsărit cu drumul Nedeia; la apus cu moșia Bărca, la miazăzi cu moșia Părca și Măceșul sârbesc și la miază noapte cu partea cutrupită de către I. Zănescu, fac parte din cei 81 și jumătate stânjenți ai Epitropiei biserici sf. Nicolae câștigați prin sentința tribunalului Dolj, s. II cu No. 43/93 și a decisiunii acestei Curți, secția I cu No. 62/94;

In ce privește al doilea motiv:

Considerând că apelantul spre a dovedi această prescripțiune se servește de posesiunea exercitată de densusul în virtutea actului de cumpărătoare din anul 1886 autentificat de trib. Dolj la No. 149/86, unită cu a autorului său A. Smărăndescu, care de asemenea cumpăraseră și el acest pământ în anul 1851 cu actul de vânzare autentificat la No. 201/81 de la moșnenii Lăzărești;

Considerând că acest motiv este ne fondat întru cât apelantul Opriși în cea ce privește cei 35 stânjenți cum-

părați de la Smărăndescu, nu poate să unească posesiunea sa cu a acestui din urmă pentru cuvântul că prin efectul retroactiv al decisiunii acestei Curți cu No. 62/94 titlul lui Smărăndescu care a figurat ca intervenient la prima instanța în anul 1882 și ca apelant înaintea Curții de apel în procesul ce se intentase, moșnenilor Lăzărești de Epitropia Spitalului Brâncovenesc din București, titlul său se socotește ca anulat încă de la anul 1882 când s'a intentat acțiunea înaintea tribunalului Dolj, secția II;

Considerând că unirea posesiunii să poată profita apelantului Florea Petru Opriși, nu e destul ca acesta și autorul său să fi posedat cu bună credință timp de zece ani, mai trebuie ca această posesiune să se fi exercitat pe baza unui titlu; or acest titlu 'l are apelantul Opriși numai de la 1886 de când a cumpărat de la Smărăndescu și prin urmare nu sunt zece ani până la 1895, când Epitropia 'i-a intentat acțiunea de față, căci pentru timpul de la 1882 până la 1886 acest titlu se consideră ca anulat după cum s'a demonstrat mai sus;

Că fără acest element, cele-l'alte ca bună credință nu 'l pot conduce la prescripțiunea aquisitivă invocată;

In ce privește al treilea motiv:

Având în vedere anaforaua veliților boeri din Craiova din 1815 din care rezultă că moșia Lăzăreștilor a fost lămurită și hotărnicită, mai mult încă, că densii au și înfățișat o foaie de împărțeală a moșiei Găurenii înscălită de doi boerași cu leatul 7251 adică cu 72 ani înainte de anul 1815 arătându-se prin ea chiar modul cum a fost măsurată partea lui Șerban;

Având în vedere că din copirinsul acestor două acte vechi, rezultă incontestabil că moșia era hotărnicită după cum spun însuși moșnenii, și, părțile lor lămurite, și, ar fi un non sens a se susține că partea lui Șerban unul dintre moșneni să fi fost aleasă și băscășită, iar a celor alți să nu fi fost hotărnicită;

Considerând că pe lângă aceste acte vechi, cea ce învederează și mai mult că bucată de pământ în mărime de 66 pogoane pe care o revendică Epitropia de la apelant a fost determinată în individualitatea sa și că 'și are limitele hotărnicite, iar nu că se află în indiviziune, rezultă din sentința trib. Dolj, secția II sub No. 34/93, din decisiunea Curții de apel din Craiova, secția I, No. 62/94, din actele de vânzare autentificate sub No. 201/81, 149/86 și 293/86 invocate chiar de apelantul Opriși unde bucățile cumpărate sunt determinate p. în număr de stânjenți și cu învecinările lor;

Considerând că din schița de plan făcută de inginerul Persiana se vede că configurațiunea și situațiunea imobilului revendicat este cuprinsă din două părți în proprietatea bisericii și anume: spre drumul Nedei de la care începând proprietatea bisericii se lățește cu întinderea responsabilă lătimei bucatii revendicate, și, despre partea de unde a fost expulsat cutrupitorul Zănescu și care azi este în posesiunea Epitropiei pe toată întinderea bucatii revendicate;

Că prin urmare moșnenii prin sentința tribunalului Dolj, secția II, No. 34/93 și decisiunea acestei Curți, secția I, No. 62/94 au câștigat un corp determinat în individualitatea sa, iar nu numai dreptul d'a stăpâni în indiviziune cu cei-l'alți moșneni cei 81 și jumătate stânjenți ce s'a recunoscut bisericii sf. Nicolae din comuna Comoșteni;

In ce privește al patrulea motiv:

Având în vedere că apelantul Opriși a invocat în apărarea sa că densusul a cumpărat cea bucată de pământ cu bună credință de la moșnenii Lăzărești, cari nu erau considerați de cât ca niște erezii aparenti;

Considerând că jurisprudența a admis în interesul de a nu se isbi de inalienabilitatea bunurilor unei succesiuni pe un timp îndelungat, cea ce ar fi contrariu interesului public, care cere libera circulațiune a bunurilor, că cumpărătorul de bună credință de la un erede aparent, să fie apărat de acțiunea în revendicare; pentru aceasta însă se cere că acel moștenitor să se fi purtat în fața tuturilor ca atare și că cei de al treilea să nu aibă nici o îndoială asupra dreptului de proprietate al eredului aparent;

Considerând însă că în speță nu se poate susține că apelantul a cumpărat de bună credință de la niște erezi aparenti, intru cât, după cum rezultă din actele de vânzare autentificate la No. 1234/81, 511/86 și 973/86 aceea cari au vîndul lui Opriși și lui Smărăndescu, n'au vîndut în calitate de erezi al verii unei persoane, ci ca averea proprie a lor, și, că acești vînzători sunt însuși părțile cari s'au judecat cu Epitropia bisericii sf. Nicolae din Comoșteni, și care față de ea, au fost judecătorește învinși după cum rezultă din sentința tribunalului Dolj, secția II, No. 34/83 și din decisiunea acestei Curți, No. 62/94 și că prin urmare dînsii nu erau de cât niște usurpatori ai imobilului ce se revendică, iar nu, niște erezi aparenti;

Considerând că moșnenii Lăzărești, au fost considerați, nu ca niște erezi aparenti, ci ca niște usurpatori și deținători ai imobilului revendicat, aceasta rezultă și din acțiunea ce le-a intentat încă din anul 1882 Epitropia spitalelor Brâncovenesti din București;

Considerând că în ce privește alegațiunea apelantului că teoria care se aplică în jurisprudența la erede aparent, se poate aplica prin analogie și la cumpărătorul de bună credință, această alegațiune este cu totul nefondată intru cât este de principiu, că vînzătorul nu poate transmite cumpărătorului mai multe drepturi de cât le are dînsul;

Avînd în vedere că apelantul A. Smărăndescu nu a invocat nici un motiv înaintea acestei Curți, în sprijinirea apelului său, de cât numai a susținut după cum se vede în concludiile scrise, că dînsul a cumpărat pămîntul ce se revendică de Epitropia bisericii sf. Nicolae din Comoșteni de la Stancu Stan Lăzărescu și aiții pe cari i a crezut că stăpînesc de bună credință și că tot astfel l a vîndut și el lui Florea Pătru Opriși;

Avînd în vedere că intru cât aceste concluziuni nu le-a făcut și oral înaintea Curții, urmează a nu le ține în seamă și a i respinge apelul ca ne fondat;

In ce privește apelul făcut de Ștefan Mitache Ion Măndescu și Petruche Stan Măndescu:

Avînd în vedere că acești apelanți cu certificatul grefei tribunalului Dolj, secția I cu No. 19019 din 30 Maiu 1902, dovedesc că dînsii au renunțat la ori-ce avere mobilă și imobilă ce ar fi rămas după urma bunicului lor Preda Portărescu încetat din viață în comuna Cerātu;

Avînd în vedere că apelantul Opriși în fața acestei renunțări a declarat că numai are nici o pretențiune contră-le, și, prin urmare, apelul lor trebuie a fi admis ca fondat;

Avînd în vedere că în ce privește și pe apelanta Stana Marin M. Ristea și pe Ion Stan Măndescu, Stana Stan Dobre Raicea și Maria Grigorie N. Stefan, toți aceștia în calitate de moștenitori ai decedaților Stan Măndescu și Măache Ionică Măndescu, și, acești doi din urmă ca moștenitori ai decedatului Preda Portărescu intru cât apelantul Opriși în fața actului de renunțare sub No. 19019 din 1902 al tribunalului Dolj, secția I, a declarat înaintea Curții că nu și mai susține apelul și nu și mai

formulează nici o pretențiune contră-le, Curtea urmează a i apăra de pretențiunea făcută contră-le;

Pentru aceste motive redactate de dl consilier Ath. Herescu, admite apelul făcut, etc.

(ss) L. Leonțian, G. Orman, Ath. Herescu

p. grefier (s) D. M. Vălcănescu

Observație. — Curtea din Craiova admite, ca și Curtea de casație, validitatea actelor de instrăinare făcute de un moștenitor aparent, sub condiția ca cei de al treilea achisitori să fi fost de bună credință.

Această chestiune este însă foarte controversată atât în doctrină cât și în jurisprudență. Vezi adnotația Directorului nostru, dl D. Alexandresco, asupra unei decizii a Curții de casație, publicată în *Curierul Judiciar* din 1902, No. 60. (N. R.)

TRIBUNALUL JUDEȚULUI IAȘI, Secția II

Audiența de la 27, 28 Martie și 2 Aprilie 1903

Președenția D-lui C. G R I G O R I U, Președinte

Banca Națională din București cu Firma socială Moses Iuris

Sentința civilă No. 107

Titluri la purtător. — **Perdere a lor.** — **Furarea lor.** — **Acțiune în revendicare.** — **Acțiune în daune când terțiul achisitor nu le mai are în posesiunea sa.** — **Condițiunii de admisibilitate.** — **Cumpărare fără borderou.** — **Dacă este o probă că cel ce le-a cumpărat știa că sunt de furat.** — (Art. 58 Codul comercial).

1. După dispozițiile finale ale art. 58 din Codul comercial, revendicarea titlurilor la purtător, pierdute sau furate, nu se admite de cât contra aceluia ce le-a găsit sau furat și contra aceluia cari le-au primit cu ori ce titlu cunoscînd viciul cauzei posesiunii, dar nu și în contra aceluia cari au putut cunoaște acel viciu.

De asemenea, proprietarul titlurilor la purtător pierdute sau furate, nu poate avea contra terțiului achisitor o acțiune în daune interese, când terțiul revîndînd acele titluri n'ar mai fi în posesiunea lor, decât dacă terțiul achisitor a fost de rea credință, adică a cunoscut viciul posesiunii de către cel ce i le-a vîndut nu și în cazul când numai a putut cunoaște acel viciu al posesiunii.

2. Simplul fapt că un bancher a cumpărat de lu o persoană titluri la purtător fără să ia borderou poate denota că bancherul avea deplină încredere în vînzător, nu poate fi încă o probă că era în culpă sau de rea credință adică că cunoștea că acele titluri ar fi de furat.

Tribunalul deliberând, și

Avînd în vedere acțiunea introdusă prin petițiunea înreg. la No. 3102/902 de către Banca Națională din București contra firmei sociale Moses Iuris din Iași, reprezentată prin coasociatul ei Mendel Iurist;

Vîzînd că, după dezvoltările și concluziunile orale puse astăzi la audiența de către dl avocat V. Dimitriu, procuratorul Băncii Naționale, această acțiune are drept obiect a se condamna firma părătă Moses Iuris la plata sumei de 137000 lei valoarea nominală în scrisuri rurale 5% cu cupoanele de Iulie 1902, sau în numerar 132920 lei, iar drept cauză: un quasi delict ce l-ar fi săvîrșit numita firmă părătă prin faptul că a instrăinat scrisurile rurale 5% în valoare de 137000 lei, ce le cumpărase, rînduri, rînduri, în cursul unui timp de 11 ani de la defunctul L. Spacu, fost Casier și Director al Sucursalei din Iași a Băncii Naționale, scrisuri pe care acesta le furase din tezaurul Băncii, punînd ast-fel pe Bancă în imposibilitate de a mai exercita dreptul său de revandicare ce l avea în baza art. 58 al. ult. Cod. com. contra firmei părăte care

cumpărase acele scrisuri cunoscând sau putând se cunoaște vițiul cauzei posesiunii lui L. Spacu asupra lor și care era dar obligată a le restitui Băncii Naționale; Văzând că d-l avocat Dimitriu, procuratorul Băncii Naționale, spre a dovedi că firma pârâtă, a avut cunoștință sau a putut avea cunoștință de vițiul cauzei posesiunii lui L. Spacu asupra scrisurilor ce le-a cumpărat de la densus și deci că Banca Națională ar fi putut îndrepta cu succes o acțiune în revendicarea acelor titluri contra firmei pârâte, dacă ea nu le-ar fi revândut, a invocat următoarele împrejurări:

1. Că defunctul L. Spacu văzând și cumpărând de la firma pârâtă diferite titluri de credit, precum și cumpărând valori metalice străine, făcea niște operațiuni ce după legea Băncii, lui Spacu, funcționar al Băncii, nu i era permis a le face, într-un cât ele intrau în operațiunile pe cari Banca însăși avea căderea a le efectua;

2. Că defunctul L. Spacu, fiind lipsit de o avere personală, nu se găsea în măsură de a vinde titluri la purtător de o așa însemnată valoare, după cum a vândut firmei pârâte;

3. Că cea mai mare parte din titluri vândute, de defunctul Spacu, firma pârâtă le-a cumpărat fără borderou;

Având în vedere și înclăpinările făcute de d-nii avocați G. Nicoleanu și Gr. Macri, procuratorii firmei pârâte cari au cerut respingerea reclamațiunei Băncii N-ale, pentru următoarele motive: că Banca Națională, dacă se găsește în cazul art. 58 al. ult. Cod. com. n'ar avea de cât o acțiune de revendicare contra firmei pârâte, dar nici într-un cas o acțiune în daune; că Banca Națională nici nu se găsește în cazul art. 58 al. ult. Cod. com., de oare-ce nu numai că nu dovedește, dar nici măcar afirmă că firma pârâtă a cumpărat cu rea credință de la L. Spacu titluri la purtător vândute ei de acesta; și este a se interpreta greșit dispozițiunile finale ale art. 58 Cod. com. în sensul că acțiunea în revendicare este deschisă nu numai contra celui ce a dobândit titluri la purtător, cunoscând vițiul cauzei posesiunii, dar chiar și contra celui care a avut cel puțin puțină de a dobândi o asemenea cunoștință; că, în fine, împrejurările invocate de partea reclamantă, nu dovedește că firma pârâtă a avut cunoștință sau cel puțin a putut avea cunoștință de vițiul cauzei posesiunii lui L. Spacu, asupra titlurilor la purtător pe cari le-a cumpărat de la el;

Considerând că de către firma pârâtă nu se contrazice faptul, că în adevăr, un număr de titluri, în valoare nominală de 137.000 lei, le-a cumpărat de la defunctul L. Spacu, rânduri, rânduri, în cursul unui timp de 11 ani, titluri pe cari și ea în urmă le-a revândut așa că astăzi nu se mai găsesc în posesiunea lor, precum de asemenea nu se contrazice de firma pârâtă: că instrucțiunea penală, astăzi a dovedit că acele titluri fac parte dintr-un număr mai mare de titluri pe care L. Spacu în timpul cât a funcționat ca Casier și Director al sucursalei din Iași, a Băncii Naționale, le-a furat din tesaurul ei;

Că deci aceste fapte judecata astăzi numai are nevoie de a le verifica și constata, ci trebuie a le privi ca stabilite;

Considerând însă, în drept, că admitând ipotetic că firma pârâtă a cumpărat de la def. L. Spacu sus vorbitele titluri la purtător, cunoscând și vițiul cauzei posesiunii și, deci, după art. 58 al. ult. Cod. comer. Banca Națională ar fi fost în drept a le revendica contra firmei pârâte, încă singurul fapt: că firma pârâtă a revândut acele titluri și azi ne mai avându-le în posesiunea sa, Banca se găsește în neputință de a le mai revendica, nu poate da naștere la o acțiune în desdaunare în favoarea Băncii Naționale și în contra firmei pârâte. În adevăr, dacă Banca Națională a avut o acțiune în revendicarea vorbitei titluri contra firmei pârâte care le poseda, acea acțiune își avea fundamentul ei numai pe dreptul real al Băncii Naționale asupra acelor titluri, drept de sine stătător și nu pe o obligațiune personală a firmei pârâte ca posesoară a unor titluri aparținând Băncii Naționale, de a restitui Băncii Naționale acele titluri; căci numai faptul că cineva posedă un lucru al altuia nu dă naștere contra sa de cât la o acțiune reală în revendicare, dar nu și la o obligațiune personală, de a restitui acel lucru proprietarului lui, devenind ast-fel debitor. Ori, dacă este așa, Banca Națională, nu poate pretinde, după cum face, că firma pârâtă revândând acele titluri și prin acest fapt punând-o în neputință de a le mai revendica, a

nesocotit obligațiunea sa de restituire, deci a săvârșit un *quasi delict prin omisiune* și ca atare este obligată conform art. 998 Cod. civ. a repara prejudiciul cauzat prin acest fapt al revânderei;

Că, de asemenea, Banca Națională n'ar putea pretinde nici că firma pârâtă revândând acele titluri, a săvârșit un fapt *ilicite* și dăunător, un *quasi delict prin omisiune*, de oare-ce acea vânzare nu poate fi privită că un fapt prohibit de lege;

Considerând, apoi, că admitând în principii: că proprietarul titlurilor la purtător furate sau pierdute ar avea contra terțiului așizitor de rea credință, nu numai o acțiune în revendicare dar și o acțiune în daune interese, când terțiul revândând acele titluri n'ar mai fi în posesiunea lor, așa că o acțiune în revendicare contra sa ar fi imposibil de exercitat; În specie Banca Națională pentru a dovedi că o acțiune în revendicare a titlurilor cumpărate de firma pârâtă de la L. Spacu, ar fi putut-o îndrepta cu succes contra numitei firme, dacă ea nu s'ar fi desistat de posesiunea acelor titluri prin revendicarea lor și că, deci, cauza pe care se sprijină această acțiune în desdaunare are ființă; se fondează în drept: pe dispozițiile finale ale art. 58 Cod. comer., ear în fapt, pe împrejurarea că firma pârâtă când a cumpărat acele titluri de la Spacu a putut avea cunoștință de vițiul cauzei posesiunii lor;

Considerând însă că, după dispozițiunile finale ale art. 58 Cod. com., revendicarea titlurilor la purtător pierdute sau furate nu se admite de cât contra celui ce le-a găsit sau furat și contra acelora cari le-au primit cu ori-ce titlu cunoscând vițiul cauzei posesiunii, dar nu și contra acelora cari numai au putut cunoaște acel vițiu; Că, dacă doctrina Italiană în majoritatea ei, se pronunță în sensul că acțiunea în revendicare se admite nu numai contra așizitorului care a cunoscut vițiul cauzei posesiunii, dar și contra așizitorului care a putut cunoaște vițiul cauzei posesiunii, acea doctrină nu este hotăritoare; căci ea se sprijină numai pe argumentul: că culpa gravă este apropiată de dol, pe când pentru a fi hotăritoare ea ar trebui să se întemeieze pe fapte și împrejurări care se dovedească că chiar intențiunea legiuitorului a fost ca prin cuvintele înscrise în art. 57 Cod. comer. Italian corespunzător aliniatului ultim din art. 58 Cod. com. Român «contra acelor cari le au primit cu ori-ce titlu cunoscând vițiul cauzei posesiunii», să se înțeleagă nu numai pe așizitorii cari au cunoscut vițiul cauzei posesiunii, dar și pe acei cari au putut a-l cunoaște;

Că, apoi, dacă legiuitorul Român care a avut în vedere doctrina Italiană, traducând textul art. 57 Cod. com. Italian, ar fi dorit a tranșa controversa în sensul majorității doctrinei Italiane, de sigur s'ar fi rostit clar în acel sens, ceea ce nu a făcut. Că, deci, dispozițiile finale ale art. 58 Cod. com. Român nu conține de cât o aplicațiune specială pentru titlurile la purtător a regulii de drept comun înscrise în prima parte a art. 1909 Cod. civ., după care proprietarul unui lucru mobil nu este admis a-l revendica contra posesorului de bună credință, ci numai contra celui de rea credință, regula reintregită prin înlăturarea excepțiunei admise după dispozițiunile cuprinse în partea a 2-a a art. 1909 și după dispozițiunile art. 1910 Cod. civ. în ce privește revendicarea lucrurilor furate sau pierdute;

Considerând, în fine, că nici împrejurările de fapt pe care partea reclamantă le invoacă spre a dovedi că firma pârâtă a avut, dacă nu cunoștința, cel puțin puțină de a cunoaște vițiul posesiunii lui L. Spacu asupra titlurilor pe care le a cumpărat de la acesta, nu sunt hotăritoare în cauză, de oare-ce ele nu dovedesc dolul și nici chiar culpa gravă din partea firmei pârâte. Așa, admitând ca dovedit că def. L. Spacu, ca funcționar al Băncii Naționale, n'ar fi avut dreptul a cumpăra și vinde efecte publice nici de a cumpăra valori metalice străine, încă singurul fapt că el săvârșea asemenea operațiuni ce nu i erau permise, n'a putut face pe firma pârâtă să cunoască sau cel puțin să poată cunoaște, că titlurile de credit pe cari L. Spacu i le vindea, de alt fel după adevăratul curs al zilei, le poseda cu o cauză vicioasă; și aceasta cu atât mai mult, cu cât și alți funcționari ai Băncii Naționale, pe care instrucțiunea penală i-a găsit culpabili, săvârșeau identice, — și osebit L. Spacu vechiul funcționar al Băncii Naționale era reputat de om onest și indicat ca atare, chiar prin importante posturi de Casier

și Director ce le a ocupat la acea Bancă până în ultimul moment, prin inspecțiunile la care tot-deauna a fost găsit în regulă și prin neîntrerupta priveghere la care era supus din partea celor alți doi șefi de serviciu păstrători ai celor alte două chei de la tesaurul Băncii. Că, apoi, dacă L. Spacu nu era cunoscut ca având o avere personală, nici operațiunile ce le făcea cu firma pârâtă nu necesitău o stare de bogăție pentru L. Spacu, de oare-ce nu se contestă că dacă L. Spacu a vândut efecte de credit firmei pârâte, dar a și cumpărat de la ea asemenea efecte, și că făcându-se bilanțul tuturor operațiunilor s'aversitate de L. Spacu cu firma pârâtă în cursul timpului de 11 ani, se vede că L. Spacu a cumpărat, rânduri, rânduri, de la firma pârâtă, efecte de credit în valoare de 240000 lei și i-a vândut tot rânduri, rânduri, efecte de credit în valoare de 270000 lei, deci nu rezultă o deosebire între cumpărări și vinderi de cât de 30000 lei pentru intervalul de 11 ani sau anual o deosebire de 2730 lei în mai mult la vânzările de titluri ce le făcea L. Spacu, deosebire care fiind atât de mică, se putea explica chiar prin câștigurile ce L. Spacu le-ar fi putut realiza din acele cumpărări și vânzări de titluri de credit făcut în mod inteligent și la timp și economiile ce le-ar fi făcut asupra salariului ce l'avea de la Banca Națională și la Spitalul Caritatea; și deci, nici această împrejurare n'a putut face ca firma pârâtă să cunoască sau cel puțin să poată cunoaște că cumpără de la L. Spacu niște titluri de credit pe cari acesta le poseda ilegal;

Că, în fine, dacă firma pârâtă a cumpărat de la L. Spacu cea mai mare parte din titluri pe care acesta le furase din tesaurul Băncii Naționale, fără să ia borderoii de la L. Spacu, aceasta poate denota că firma pârâtă avea deplină încredere în vânzătorul său L. Spacu, dar nici cum că era de rea credință sau în culpă gravă când s'aversitate cumpărarea; de oare-ce nu s'a contestat: că firma pârâtă cumpără titluri de la credit fără borderoii de la persoane reputate oneste. Și dacă n'a luat borderoii de la L. Spacu, totuși în registrele sale firma pârâtă a trecut zi cu zi și în toate amănuntele titlurile de credit ce le cumpăra de la L. Spacu și acelea pe cari le vindea cu indicarea numelui persoanei sale;

Că, așa fiind, pentru toate aceste motive, prezenta acțiune în desdaunare introdusă de Banca Națională contra firmei pârâte «Moses Iurist» este neintemeiată și deci urmează a fi respinsă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte C. Grigoriu, Tribunalul, respinge reclamațiunea, etc.

(ss) C. Grigoriu, Em. Lepădatu.

Opiniune

Sub scrisul judecător sindic sunt de părere că acțiunea în drept este admisibilă și pentru cazul când firma socială Moses Iurist ar fi putut cunoaște viciul posesiunii și nu au voit a-l cunoaște, și această părere o sprijinesc pe autoritatea jurisprudenței și doctrinei Italiane, care, în majoritate, se pronunță pentru acest sistem. Chestiunea însă perde din importanța sa din împrejurările amănunte descrisă de majoritatea, onor. tribunal, firma socială, n'a putut cunoaște viciul posesiunii bonurilor, așa că în fapt acțiunea urmează a fi respinsă.

Jude-sindic (s) Al. Negrescu.

JUDECATORIA OCOLULUI II, IAȘI

Audiența de la 12 Aprilie 1903

G. Pastia cu S. Dragoș

Carte de judecată No. 2815.

Imobile prin destinație. — Instalațiune de lumină electrică. — Candelabre sau trichele servind la instalarea luminei electrice. — Urmărirea lor odată cu fondul. — (Art. 463 C. civ.; 493 Pr. civ.).

Candelabrele și trichelele așezate de proprietar în imobilul său pentru instalarea luminei electrice, sunt imobile prin destinație și nu pot fi deslipite de fond spre a fi urmărite și vindute ca obiecte mobile, ci numai odată cu însuși fondul, conform

art. 493 Pr. civ., de și aceste obiecte, mobile în sine, n'au fost fixate sau întărite în zid în spirit de perpetuitate; întru cât această din urmă condiție nu este prescrisă de lege pentru imobilizarea obiectelor afectate la serviciul său exploatarea fondului, și nici pentru imobilizarea prin destinația agricolă, industrială sau comercială, ci numai când este vorba de imobilizarea obiectelor mobiliare, în baza art. 468 § ultim și 469 C. civ.

S'a ascultat d-l avocat I. Voișel, reprezentantul contestatorului d-r G. Pastia și d-l avocat G. Duzescu, reprezentantul creditorului urmăritor, d-r S. Dragoș.

Judecata,

Având în vedere contestația făcută de d-l d-rul G. Pastia la sechestrul asigurator ce i s'a aplicat de către d-rul S. Dragoș, în baza reclamației și a cambiei protestate în valoare de 1400 lei, tinzând la anularea sechestrului aplicat;

Având în vedere că, în fapt, se constată că reclamantul d-r Dragoș, a aplicat sechestrul său pe patru candelabre și două trichele electrice, așezate de debitorul d-r Gh. Pastia pentru funcționarea instalațiunii de ecleraj electric introdusă de numitul debitor în imobilul său din str. sf. Teodor No 1, orașul Iași;

Având în vedere concluziile contestatorului că obiectele sechestrate ar constitui niște imobile prin destinație și că, deci, nu pot fi sechestrate după formele urmăririi mobiliare, cum și concluziile reclamantului că candelabrele electrice nu pot constitui imobile prin destinație; căci de și sunt afectate de proprietar la serviciul imobilului său, totuși ele nu sunt fixate sau întărite de zid în perpetuu, cum cere art. 469 C. civ., ci numai sunt atârinate, putând ast-fel fi ori când scoase, fără a se aduce cea mai mică deteriorare imobilului; și apoi, candelabrele nici nu sunt prevăzute de legiuitor între obiectele enumerate în art. 468 C. civ.;

Considerând, în drept, că obiectele mobile ce proprietarul unui fond le pune pe el în scop special spre a fi destinate la serviciul, la exploatarea, la utilitatea sau la înfrumusețarea aceluși fond, împrumutată natura juridică a fondului, devenind ast-fel imobile prin destinație;

Considerând că din art. 467, 468 și 469 Cod civil, rezultă cu evidență că legiuitorul a stabilit două criterii de imobilizare prin destinație a obiectelor mobile: 1) devin imobilizate obiectele așezate de un proprietar pentru serviciul său exploatarea fondului său urban sau rural (art. 467 și 468 C. civil.); 2) devin imobilizate obiectele așezate de proprietar către fondul său în perpetuu (art. 468 aliniat ultim și 469 C. civ.);

Având în vedere că, în specia noastră, candelabrele și trichelele în chestiune sunt niște aparate accesorii instalațiunii electrice și indispensabile pentru iluminarea casei, fiind deci așezate de proprietarul Pastia direct pentru a înlesni serviciul său exploatarea fondului său;

Având în vedere că acesta fiind scopul special la care sunt destinate obiectele sechestrate prin voința însăși a proprietarului, evident că ele au căpătat caracterul juridic de imobile prin destinație, în puterea primului mod de imobilizare stabilit de legiuitor; că din acest punct de vedere, pentru a avea loc ficțiunea imobilizării, este destul numai ca proprietarul să atașeze obiectele la imobilul său, fără a fi nevoie de a le fixa sau întări de zid în spirit de perpetuitate, întru cât această din urmă condiție legea nu o cere pentru imobilizarea obiectelor afectate la serviciul său exploatarea fondului, și nici pentru imobilizarea prin destinație agricolă, industrială sau comercială, ci numai când e vorba de imobilizarea efectelor mobiliare pe baza articolului 468 aliniat ultim și 469 Cod civil. (Vezi Bau-

dry et Chauveau, vol. V, pag. 64–68; *Laurent*, vol. V, No. 434; *Aubry et Rau*, vol. II, pag. 13; *D. Alexandresco*, vol. II, pag. 397);

Având în vedere că acest mod de interpretare rezultă din însuși felul cum sunt redactate textele arătate;

Având în vedere, că de și în lunga enumerare a art. 468 C. civ., nu sunt cuprinse și obiectele în litigiu, totuși nu mai rămâne îndoială că dispozițiile acestui text nu sunt limitative, ci enunciative, legiuitorul voină în el să indice numai câte-va exemple. De altminteralea, o enumerare completă ar fi fost imposibilă, întru cât accesoriile afectate serviciului său exploatarei unui imobil variază și se înmulțesc neîncetat o dată cu perfecționarea industriilor și cu progresul spiritului omnesc, care mereu tinde a inventa tot mai multe mijloace de confort și de înlesnire a vieții, rămânând bine înțeles ca judecătorul să aprecieze, după împrejurări, dacă cutare sau cutare obiect prezintă caracterele indispensabile ale unei afecțiuni necesare pentru serviciul unui imobil;

Având în vedere că ast-fel fiind, reclamantul, d-r S. Dragoș, ca creditor al proprietarului d-r G. Pastia, nu putea sechestra după formele urmăririi mobiliare candelabrele și trichelele destinate de acesta pentru a servi la funcționarea instalațiunii de ecleraj electric introdusă în casa sa, și care prin urmare constituiesc niște adevărate imobile prin destinațiune ce, potrivit articolului 493 Proc. civilă, nu pot fi urmărite de cât o dată cu fondul.

Pentru aceste motive și pe baza textelor arătate și a art. 618 Proc. civ.

Hotărîm :

Admitem contestația făcută de d-rul G. Pastia și dispunem anularea sechestrului aplicat pe patru candelabre și două trichele electrice, prevădute în procesul verbal de sechestrul la No.

Judecător (s) Vespasian Erbiceanu

Observație. — Imobilele prin destinație sunt niște obiecte mișcătoare care nu fac parte integrantă din fond, dar care, prin ficțiune, sunt considerate ca alipite la acest fond, în vederea destinației pe care le-a dat-o însuși proprietarul acestor obiecte. Toate obiectele mișcătoare, care, prin ficțiune, au devenit imobile, din cauza destinației ce le-a dat proprietarul, se confund și fac parte din imobilul la care ele sunt alipite, așa în cât ele sunt vindute, legate, ipotecate și urmărite o dată cu fondul (art. 493 Pr. civ.), afară de clauzele contrare care ar rezulta din voința părților.

Proprietarul unui fond poate, deci, să imobilizeze obiectele care din firea lor sunt mișcătoare, prin așezarea lor asupra acestui fond. Această imobilizare poate să aibă loc în două cazuri: 1^o Proprietarul unui fond imobilizează obiectele pe care el le așează pentru serviciul și exploatarea fondului (art. 467, 468); 2^o Proprietarul orî cărui fond poate să imobilizeze obiectele pe care el le așează în spirit de perpetuitate (art. 468, § ultim și 469), adică *cu scop ca ele să rămăde de apururea acolo*, după cum se exprimă art. 393 din Codul Calimăch (297 C. austrie). Obiectele mișcătoare ast-fel imobilizate se numesc *imobile prin destinație*.

Legea recunoaște, deci, două categorii de imo-

bile prin destinație, pe care nu trebuie să le confundăm, după cum fac mai mulți autori, și pe care cartea de judecată a judecătorului ocol. II din Iași, ce publicăm astă-zi, le disfinge foarte bine: 1^o Mobilele care devin imobile din cauza și în interesul serviciului și exploatarei fondului; și 2^o Mobilele care nu sunt necesare pentru exploatarea fondului și care nu se consideră ca imobile de cât din cauza voinței proprietarului, care le-a așezat pentru tot-de-auna pe fond. Voința sa singură nu este însă suficientă pentru a imobiliza; ea trebuie să se manifeste într'un mod neîndoielnic prin oare-care semne externe, pentru a prevesti pe cei de al treilea.

Aceste principii generale o dată expuse, observăm că cartea de judecată ce adnotăm pune cu drept cuvînt în principiu că candelabrele așezate de proprietar în imobilul său pentru instalarea luminei electrice, sunt imobile prin destinație și nu pot fi deslipite de fond spre a fi urmărite și vindute ca obiecte mobile, ci numai o dată cu însuși fondul, conform art. 493 Pr. civ., pentru că ele sunt afectate la serviciul și exploatarea fondului (!).

Această soluție a fost cu drept cuvînt admisă de Curtea din București în privința sobelor de fer sau de tuci, precum și a becurilor de gaz instalate de proprietarul unui otel pentru exploatarea lui (2).

Este adevărat că aceste obiecte nu figurează în enumerarea prevădută de art. 468, însă toți autorii recunosc și cuvîntul: *ast-fel*, care se vede în art. 468, dovedește că legiuitorul a înțeles numai a da câte-va exemple de imobilizare (3), rămânând ca judecătorii să decidă, în fapt, după împrejurările fie-cărei cauze, dacă cutare sau cutare obiect prezintă, sau nu, caracterul unei afecțiuni necesare la serviciul unui fond.

În resumat, cartea de judecată mai sus reproducă este juridică și bine motivată. De aceea tribunalul din Iași s. II a și confirmat-o în ziua de 27 a lunii expirate Mai, prin sentința No., adoptând pur și simplu motivele foarte temeinice date de prima instanță.

D. Alexandresco

(1) Art. 7 din legea de la 1 Aprilie 1894, pentru înființarea unei bănci agricole face o excepție de la acest principiu, când dispune că vitele și mașinile, care servesc pentru exploatarea fondului agricol și care, conform art. 468 C. civ., sunt imobile prin destinație, pot fi afectate ca gagi al împrumutului agricol, și în caz de neplată, gagiul se poate executa conform dispozițiilor acestei legi.

(2) Vezi *Dreptul* din 1882, No. 66. — *Contră* : (în privința becurilor de gaz, Trib. Ilfov, *Dreptul* din 1882, No. 9, sentință înfirmată de Curte).

(3) Vezi t. II a Comentariilor noastre de drept civil, p. 396, text și nota 1. Cpr. Baudry et Chauveau, *Des biens*, 66, p. 64 (ed. a 2-a). C. Besançon, D. P. 92. 2. 551.